

Liber

II

In fl. 2 ver. posse. vbi est si no. de procurato. dato in re sua.
Jo. an.) absuerit. et per Bern. s. e. h. r. c. ceterum. et p
Inno. et Postl. s. e. cum causam. et p. Huius. in Spec. c.
ti. h. restat. q. d ergo. Jo. an. a. **I**n iuria. quia si
Ad. inferre iudex non esset. s. de ver. signi. forus in fl. (q. ex
ponas ut ibi no.
Jo. an.)

b. **A**dversa a iniuriaz fecisse censemur; qui
rij. et sic erat pro b procuratorem tui aduersarij
curator singula/ris plone: de syn-
dico em. vntuer/
stratis vel colle/
gij no dubitam/
quoniam lurer. s. eo.
in peracandis.
z. sequen.

c. **J**uramen-
tum: dicunt qdaz
q. olim procurato-
res indifferenter
turabane. ff. de
dam. infec. q. bo/
na. s. p. sed fute
postea statutum.
q. soli principa-
les persone lurer
ff. eo. t. l. i. s. si
surem. z. s. e. t.
c. q. verum est
nisi procuratores
habeant specia-
le mandatum. ut
hic. ff. de iurelu-
l. iusturandum
qd. ad pecunias.
Alij dicebant q.
procuratores priu-
ati etiam cu spall
mado ad iurā

dū no admittit p prima iura. sed q. non expedite iura
corrigit. vt. s. e. l. d electio. cu expediat. d. l. qui bona.
no esse correcta sed loquitur in casu decre. isti. s. cu peccato
per procuratores spale mādatū. Alij dicebāt q cu procuratores
per litis cōfert. factus sit dñs līta poterat de calūnia
turare: qd verū no est. (Supple inquit cōtingit dūm
Jo. an.) nisi habeat ad hoc speciale: vt hic videt.

Divisio. **R**eques. **C**hec est no. decenal. et due sūt
parres. In prima. pēmis et cōstitutionis cau-
sa. In secunda constitutio. lbt. Statutum. que
tra fact. Prima putdet quādo obstat exec-
petio spoliationis in ciuilis et criminibus. et tempus
pbandi et pena nō pbantis. Sedo soluti scholasticam
dubitacionē. lbt. Soler. Tertio certo casu pbilicē exec-
ptionē. lbt. Ad hoc. Jo. an. Hāc decree. qdā intellubāt
olim sub titulo de excep. alijs sub titu. de resti. ipo. et bū
vt hic videt. Jo. an. d. **E** frequēt. equū fuit ergo su
per hoc ius pulsorū emanasse. ff. de legi. l. nam ad ea.

Bd. **C**ircumstrepit: Id est pulsar vel ledit (molestat
vel ex clamosa postulatione currentiū venit) hoc vel cir
cumstrepit facit fm. Vobā. mo. et sumpta sunt
hee verba ex canone. lltij. dlt. frequens. f. **C**alum-
nione. s. de dolo et cōtum. finem. (lbt. ramen pē-
nitencia maliciose pponit hie dñlatioria. Job. mo. et Ar-
chidia.) g. **E**xceptioni. spoliationis. de qua. s. di-
ctum est. h. **I**ntermetit. l. differt. i. **P**ermis-
tur. de facto intelligas non de lute: q. multi pp̄ter tot

impeditū et timore exp̄esarū līte dīmletūt. Et sic ex)
ponit fm Ber. q. exceptio spoliationis dñlatoria enō
pemptoria. s. de or. cog. c. ii. et xl. et pp̄ter h. dñlat. q. si Bd.
ante līt. cōfert. p̄posita nō fuerit posita p̄ponit nō pote
rit: q. quidā intelligit etiam si nouiter euenerit vel ad

noticiā devene /
rit sup hoc. vide
et post Innoc.
scripti de ordi.
cognit. i. glo.
Id ē ante. z glo.
hāc exceptione
ver. est autē vi-
latoria. Jo. an.)
no ob. l. vnde
vi si quis in tan-
tam: q. līter p̄li-
uari domini in
surget cōdītōe
ex illa lege nō ra-
mū ex interdicto
ero vel exceptio-
ne: vt no. s. de
causa pos. p. asto-
ratis. (in glo. fr
uū qd. Jo. an.)
k. **L**abores.
hec s̄b. fuerit
sumpta s̄ corpo-
re. aut. vt diuine
fusili. subser. ha-
glo. questo. i. p̄n.
coll. ix. z p̄ rep-
blica imperator
noctes ducit in
fornices. in aut.
re ludi. sine quo
quo suffra. i. p̄n.
coll. ii. z papa
lde de se dicit. s.

In pēmio huīis libri. Jo. an. l. **S**tatutum. hīc
fit interpretatio canonū antiquorum de hac materia lo-
quentis. m. **A**ctor. hoc erat iniquū reus exci-
peret contra actoē de spoliatione facia a tertio: cu in
hoc no deliquerit acto: z lido facium alearius s̄bī nō
debet obesse. C. de inossi. resta. si quis suo versu. si.
z. f. de regu. iur. nō debet. et peccata līos tēcēt. acro-
res. C. de pe. sanctimus. s. d. his q. s̄t. a mato. par. ca. c.
questit. et recitat h. Ber. se ne memint. se vides. aliquid
exp̄ientiē sic in ciuilis. n. **A** quoq. Ecce dīs. Differ-
ferentia inter criminalē causam. et ciuilē in ciuilī nō
opponat spoliatio facia ab alto q. acto. In criminis
li sic cum moderatione que sequit: z rōnes. infra sequē-
tur. o. **Q**uindēcim. artat tempus pbandi q. ma-
liciose sepliū pponet. ratis exceptio: vt. s. dixit: sic
in exceptione excoartationis. vlt. dīs sunt dari. z de ex-
cep. pla. (hīc addit. q. lbt. no. in glo. līter em. in pīnc. ad.)
Lamen hīc Jo. mona. et Archidia. tēcēt q. ibi repō-
bit. Dicunt enim terminū protogari posse. Jo. an.)
p. **C**Proponit. q. dīs illa nō coparabile in. xy. sic de No-
ra. in quā p̄ponit excoartationis exceptio. f. d. excep-
tia. sic dīs in quo cauēt p̄mitit. et in quo līsterē in lu-
dicio op̄oret non coparabile in vleena milia paliū. ff.
si quāt. cau. l. s̄t. et dīs p̄fēcēt. līterarū cōm-
mittit. causa in. certum tempus deēdenda. s. de ap-
pel. super eo. i. vbi de hoc: seces in decem diebas qui
dāntur ad appellandum in quibus tempus sententia

Derestitutione spoliatorum

Ti. V

plationis computat. iij. q. vi. biduum. vbi de hoc. s. de re
tudi. q. ad consultationem. Archidi. alle. s. co. eti. audita.
ver. mandam. s. de ele. no. rest. qualiter. xvij. q. ii. pri/
dem. ver. ammonem. iij. q. vij. ppter. lxxvij. si. perla/
rum. llii. q. v. c. i. lxxij. dt. tenere. lxxxij. di. pposulst. Jo

han. an. z vlti/
mo istor. xv. die
rūbari poterit
excepto. s. ff.

ad. l. iul. de adul/
er. pater. s. sex/
aginta. t. l. ts cu/
sus. s. ex senatus
confusio. z pōc/
pet bono. pof
fello infra cente/
simū dīz. z cente/
simus in eo nu/
mero compurec/
ff. de succel. edic/
li. s. q. dicim.

simile. s. de ver/
signi. q. ante ka/
lendas. Jo. an.

a. C. Asserit. s.
se spoliari. i. cui
libus ab actori:
in criminalibus a
quaocū. Jo. an. b.

Alio quin. l. si intra il
lud. rēpus. nō p/
bauerit.

e. Laxarīc.
de qua dle. vt. s.

qd merus cau. c. vte. In glo. que incipit vltra quā. B.

d. C. Punientis. pena arbitralia: ex quo no. statutū
hic certa pena. de offi. de cauſis. ff. de tur. deli. i.

Bd. (Item) Host. Jo. mo. et Archi.) e. C. Substantia.
interpretat. z exponit hic papa canones illos. llii. q. ii.

opozet. z. q. ii. nullus vbi sunt hec verba. Ridiculū
en videbat q. criminaliter accusatur accusatuorem suū
per exceptionē spoliacionis rel modice z vltis ab accu/
latione repelleret: z est simile qd dicit lex q. turoz. tu/
tela excusat nō potest ratione cōrrouerter que est inter
ipsum et pupillū suū: nūllo forte de omnibus bonis aut
plurima parte bonorū sit cōrrouerter. ff. de cur. tu/
lo. ppter. litem. lnti. c. t. s. item. ppter. ltem. lce. illud
ture aūc. immunita vleat. In aūc. ve hi qui ob. se ha/
bitat. res mi. s. iij. llii. coll. vi. Vnde sumptū ē au/
ten. minoris. C. qut. da. tu. pos. camen ve dicit. Host. ra/
tio legis abrogare durat z allegart porect. de hoc s. lu/
di. nouit. ver. nec illud. in. j. glo. Dicit autē Job. mo. q.
equa fuit hec interpretatio ac accidentia subiecta ea
dominum nisi adiuste in coro vel maiori parte alle. ff. d
leg. llii. l. legaris seruis. s. l. vnu. z remittit. f. de ver. si
gnt. stet. Jo. an. f. C. Aterio: Id est at alio q
ab accusatore. llii. q. i. episcopi. t. q. ii. c. ecclie.

g. C. Tempus. arbitralium ex quo certum non statulit
lēcis aut indulgentiū non est. s. qui ma. accu. pol. s/
ignificante. cū suis cōcor. k. C. Quod. s. q. iudec. ter/
minum statuar. l. C. Estimamus. z alij estimare de/
bent. s. de re tudi. in causis. z sic copellieur aliquis age/
re. (xvi). tales causas no. hlc Host. quorum aliquos no.
Accur. C. ve nemo inuitus. l. vna. Et pone pmo quat/
tuor. in plonis quibus periculi lumenet si non agant

ve eutoribus et curato: bus. Cardi. tu. l. nomina. z de
admi. cu. l. debtors. S. cd. negotior. gestores si sine
cognati dñi absentes. z facile sit eiis facili dare. ff. de ne/
go. ges. si aut. Tertio. procuratores. ff. māda. procurato: c.
z. l. a. procurato. Quarto. administratores ciuitati. ff.

de adm. re. ad
c. pti. l. v. llii.
z. s. pe. Boban.
Quinto. heres q
haber necesse
dicare morte des
fueri. acusando
interfectores ip
suis. C. ad syl. l.
j. Sexto. dūcūs
līcē prestari. fu
erit vel libellum
obrulerit. instan
te reo. In aūc. de
līc. s. oēm. coll.
vii. Septimo
venditor q excep
pit habitationē
domus. vendite
quā ali locaes
rat. Hū. s. inqui
līus domū de/
derit. cogit ages
re. l. p. em. et em
ptor reddere q
fuerit cōsecutus
ff. de actio. emp
tulan. alias in
cipit. Inter c. s.
pe. Orauo ma

gister nauis q. In solidū reddite vecto: lībō nō detracto dā
no. pproportionabiliter. ff. ad. l. rho. de lac. l. ij. Non cogi
tur colonus in dām agere in casu quies habens. ff. loca/
cū in plures. s. messem. Decimo in casu. ff. ne qd in loco
publi. l. ij. s. quis in suo. ver. idē nerua scribit. Vnde
cimo. In casu. ff. dele. l. s. sit legatū. s. s. Duodecimo. s.
de offi. ordi. significavit. Tredecimo. in matre q. necesse
haber petere filio tuo: c. qui pe. tu. l. matris. t. l. cū a
matribus. Quartodecimo in appellatione. de ap. obla
te. Quindecimo. In impediente numerū. s. de clā. de/
spon. cū inhibito. Sedecimo. In nūciantē noui opus.
de no. op. nū. c. fl. Decimo septimo. cum actor. maliciose
tarat rei cōuenire. pon in scholari de quo no. In pre
alle. l. vna. C. ve nemo inuit. qē cōuenire intendit cū pa
ratus fuitur ad recessum. vt sic se redimat. s. de descrip
tō null. hoc ergo p̄cauerit debet. de ser. no. or. c. j. Ad in
stantiā ergo scholaris bonū iudex assignabit terminuz
cūl. q. agar. z postq. illi no audier. arg. h. c. z. l. dīc
famari quaz alle. glo. z. s. de pba. l. z. d. ap. legitima.
C. de re. p. g. s. ego. ff. de op. le. māctporū. ff. de cur. bo
dan. l. j. ff. de bo. aūc. iud. pol. s. seruis. ff. de car. edic.
lii. s. cause. Jo. an.) ad (dē. C. de inge. ma. l. diffamarl.
sed non p̄cile. fed hoc vt exciper possit. ve hic vide.

m. C. Potuerit. alias nō debet sibi imputari. s. c. lib.
de elec. comissa. s. de ap. ex insinuatōe. cū s. n. C. Op
ponat. intelligit. B. hoc qn inter ecclasticas plonis
causa verit. ne sit pta. s. de or. cog. cū dīcet. vel die
q. sibi de tpsal. cōrēdebat q. ppter. priuate dicunt: qz
possit a p̄iato possideri. res autē ecclastice vocant. s.
que nō in latīc. ve dectme. z alla spiritualia. ff. de le. llii.
l. hoc legari. z est ratio hūl. dīcet: qz agens noie ecclastico
nō agit suo lute sed nō ecclast: vñ sicut. procurator
B. llii

Liber II De dolo et contumacia Ti. VI

ages nois alieno libure suo nō excepit: sic nec h[ab]et ad h[ab]itum de dolis excepit si peccator. Ite res ecclesiastice sur publici luri: s[ed] o[ste]n[di]t[ur] ad diuini[us] ad cop[er]atio[n]e. C[on]sidera cop[er]atio[n]e. Ad. i.j. 2.ij.(Hosti remittit ad summa[re]. e[st] q[uod] q[uod] facta est. q[uod] q[uod] sit vir. vbi tenet Hosti. et idem Spe. de peti. et pos. q[uod] q[uod] si ago. q[uod] ager[em] de mirino perito vel possesso nō op[er]o p[ro]p[ter] spoliacione rex. Jo.)

Dicitur. **H**ec decl. **P**rius casu soluit roneas libere ibi: Quia eas. et duos alios modos sumamdi: generali dicam sup. liij. glo. Et dicitur decret. hec sumpta fuisse de christo. Clem. liij. q[uod] incipiebat: cu[m] inter canonicos. s[ed] illa nō vidit. Jo. a. **C**anonici. note s[ed] ecclie a/ gentis q[uod] p[ar]t[ur]: vt. s[ed] de p[ar]t[ur]. ex l[et]is. de p[ar]t[ur]. p[ar]t[ur]. ex p[ar]te. vbi de h[ab]it. s[ed] b. Afferunt ex h[ab]it[ur] p[ar]t[ur] p[ar]t[ur] q[uod] est verisimiliter obstar: secus si hoc nō ostaret: q[uod] ille decime esse in alteri parochia: et fac ad ea que dicam. s[ed] li. de descrip. c. i. c. **E**cundum clericum: no. Itterat: q[uod] hoc ius facte p[ar]t[ur] et p[ar]t[ur] autem spoliari essente a tertio: ius co[n]littere facere facere: cum tunc decrete locum habere non p[ar]t[ur]: et facte q[uod] dixi. s[ed] de p[ar]t[ur]. c. j. (Unde dicitur h[ab]it. Jo. mo. h[ab]it patere q[uod] agens restituitor iudicio et rite ei q[uod] ture col[lo]quuntur: ut docere de iustitia. Vel dicitur q[uod] spoliatus peres restitutus est illi q[uod] ture col[lo]quuntur succubit: si aliud non ostendit. Jo. an.) b. **O**cupasse. in malo p[ar]t[ur]: alibi in bona. vlij. q. i. factus. 2. 5. e. l. de p[ar]te. s[ed] duo. e. **P**relument. No. s[ed] opt. Jo. qui no. plij. q. i. q[uod] latius restituitorum decimam perire nō poterat per decre. s[ed] de p[ar]t[ur]. causaz. Bar. b[ea]t[er]. no. contrarium: cum latel decimas interdui possidatur de facio. Ad decre. illam causam nō debet: q[uod] decre. l[et]a dicit debet: non dicit possidere. satis p[ar]to hanc decre. facere p[ar]te. Jo. ve nisi latere p[ar]te legitime asserendum: cum sic contra eum presumptio non audiatur: q[uod] enim restitutio ne possit haber: duo probare se possedit et spoliatum fuisse. s[ed] e. c. olin. j. c. liij. Et aliud est possidere: et aliud in possessione esse. s[ed] de acqui. pos. si quis autem: et et simili. s[ed] ex transmissa. et quod ibi no. Hic ergo est presumptio contra actionem: et ius co[n]littere p[ar]t[ur] possedit ergo et spoliatio probare nō aducatur: ut si restitutor p[ar]t[ur] probato pro reo. ad hoc de cau. pos. cum ecclesia. er. e. cuz d[omi]n[u]m. ff. de rei ven. officiu. et idem videtur vbi cunctum facrum est.

Ad. pro reo notorium. de diuini. significasti (Idem Jo. mo. Et dicit etiam Archidia. h[ab]it q[uod] propter satiam allegationem actorum q[uod] super notoriori papaver debuit iudicari. ad hoc. ff. de dol. l. dol. ff. ve in pos. le. si la a quo. ff. de ac. emp. et ven. l. emp[er]o: em. i. p[ar]t[ur]. ff. de proba. circa. in fl. fa. q[uod] dicit post Inno. et Compost. de flue. cum in. de p[ar]t[ur]. ex tenore. Jo. an.) pprietas i[st]e p[ar]te eo probata ipsum in possessione defendant: ad h[ab]it. ff. de sup[er]fl. l. j. q[uod] aut. et ff. de pos. l. bona fides in fl. f. **O**stendatur. ve cōpositio: titulus prescriptionis: nulliusq[ue]z: vel aliud si/

mille de dona. apl[ic]e. q[uod] de h[ab]it. a. fla. cu[m] apl[ic]a. q[uod] fl[or]a.

Acc[on]fessio. Ecclesiam. scilicet. B. clericu. q[uod] fl[or]a. maciam. Secunda pulsio ibi: Ad citationem. Prima repetitius ibi. antiquum alleg.

de penra. audie. C. quomodo et quae do ludi. autem. qui semel. C. de fructu. et li. ex. non sicut. Scda adiecte fus nouu. q[uod] ve dicit. Inno. alio iure non cauebatur.

S[ed] Host. dicit p[ar]t[ur] q[uod] cauebat et alii casu quo

fecerat: non curavit. venientia rei in expensis propter hoc

factis legitime cōdemnetur.

Ad citationem aliam misericordie admittendus: nisi sufficienter cauerit q[uod] in termino

Jo. an. et c. i.

Actor qui ad termi[n]um non venire ad quem citari aduersariuz

fecerat: non curavit. venientia rei in expensis propter hoc

factis legitime cōdemnetur.

Ad citationem aliam misericordie admittendus: nisi sufficienter cauerit q[uod] in termino

Jo. an. et c. i.

Actor qui ad termi[n]um non venire ad quem citari aduersariuz

fecerat: non curavit. venientia rei in expensis propter hoc

factis legitime cōdemnetur.

Ad citationem aliam misericordie admittendus: nisi sufficienter cauerit q[uod] in termino

Jo. an. et c. i.

ex quo actor fuit contumax ne ad libellum portigendu

ne ad porrectum prosequendum: nec aduersariuz citandum admittet: nisi caueat reo vel iudici vel ibi de contesta. ite infra duos menses suppler etiam q[uod] in termi[n]is comparebit se h[ab]it. vel o[ste]n[di]t[ur] d[omi]n[u]m restitutus. Dolum violentia est hec expositio. Inducte etiam ipse autem generaliter. C. de ep[iscop]i. et c. le. ex quibus dicti sumptu[m] h[ab]ere. quasi g[ra]mmodus innuortu[m] s[ecundu]m l[et]is que nō seruabant: vere illa no. h[ab]it palle. autem libellu. lij. q. i. in fl. glo. Quicquid dicit Hosti. vix dicit Inno. hec alio iure non cauerit. vnde dicit h[ab]it Arch. illas autem. loc. etia nulla contumacia precedent. Jo. an.) b. **A**d termi[n]um. cum indistincte loquatur de quoddam termino si u[er]o p[ar]t[ur] siue nō. (siue in p[ar]te. cause siue in p[ar]te. Ad. su. Fran. Hosti. alle. p[ar]t[ur]. d[omi]ni. c. i. s[ed] nullus q[uod] circa ad idem ff. de publis. de prelio. Jo. an.) Intelligentia videtur si cur et in reo dici soler[te] q[uod] p[ar]t[ur] p[ar]t[ur] etiam si u[er]o p[ar]t[ur] siue in p[ar]te. (supple vel missione part. Jo. an.) de hoc. l[et]a. d[omi]ni. honorat. lij. q. v. in sum. 2. 5. de p[ar]te. q[ui] rel. lij. q. iij. c. i. l. **C**urauit. cuius porusserit vnde no. negligenter vel cōtempn[er]i. ff. de re. iudi. p[ar]t[ur] ad idem. s. el. p[ar]t[ur]. c. i. s[ed] soler[te]. K. **V**enient. ergo non ventent si cōdemnabit: h[ab]it p[ar]t[ur] etiam si u[er]o p[ar]t[ur] cōtempn[er]i. ff. de dolo. si duo. ff. de compen. si ambo. Si autem actor nō venit. et iudex fuit absens vel p[ar]t[ur]: sed p[ar]t[ur] renou poterat: an fieri debet condemnatio: d[omi]n[u]s ve no. i reo. s. et c. v. l. **O**propter. h[ab]it. rōne p[ar]t[ur] ac de p[ar]te. eu. audire. q[uod] de excep. p[ar]t[ur]. s. e. cu[m] dilecti. et c. fine. Et quiter p[ar]t[ur] cōtempn[er]e p[ar]t[ur] debet dicere ve no. s. e. put. 2. c. cām. m. **L**egitime. q[uod] dicere ve no. iij. q. i. in p[ar]t[ur]. s. e. et c. fine. m. **A**dmitred[ur]. et s[ed] puniet in quo peccante s. de temp. or. l[et]as in fl. o. **S**ufficienter. ut si p[ar]te nosa vel fidelissiores dent. ff. m. si mādaro. s. vlt. si au[tem] hanc dare non posset dei turatolā. s. do. post diuini. resti. p[ar]te vestras. vbi de hoc. ad idem. C. de ep[iscop]i. et c. le. generaliter. Dicit autem Inno. q[uod] sufficie verbo cauere q[uod] posse verū dicere seruara p[ar]t[ur] distin. Her. p. **L**et. viij. primo scilicet ad hoc. ff. de ver. obli. cu[m] qui h[ab]et.